

משאירים את המשפחות בעיר - מעצימים את החינוך מלידה

הנושאים במצגת:

- ✓ רקע
- ✓ סוגיות תכנוניות
- ✓ סוגיות פיקוח וממשלה
- ✓ סוגיות שונות להעצמת הגנים

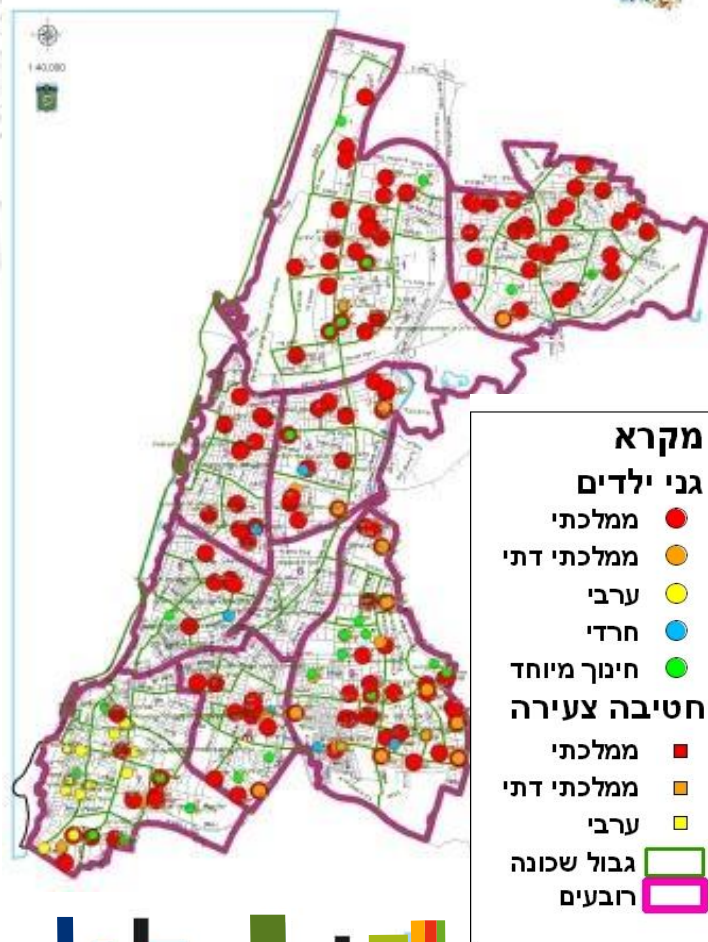

- חוק לימוד חובה התש"ט-1949 מיושם על ידי העירייה מגיל 5 ואילך (גן חובה).
- ילדי טרום וטרום-טרום חובה מתקבלים על בסיס מקום פנוי.
- עת"א-יפו מפעילה 364 כיתות גן, בהן 4,481 ילדים בגילאי חובה ו- 5,528 ילדים בגילאי טרום וטרום חובה.
- על-פי סקר משרד התמ"ת - מעונות נעמ"ת, ויצ"ו ואמונה (לילדים עד גיל 3) מספקים מענה ל-20% מהאוכלוסייה בלבד.
- כ-80% מהילדים בגילאי 0-3 נמצאים במסגרות פרטיות.
- מרבית הגנים הפרטיים פועלים ללא רישיון/סמל מעון.

סוגיות תכנוניות

גני ילדים בתל אביב - יפו תשס"ט

- מוסדות החינוך העירוניים והציבוריים מתוכננים וממוקמים על-פי הגדרות של תב"ע במשבצות קרקע "חומות" לייעוד ציבורי.
- גני הילדים הפרטיים חייבים בהיתר לשימוש חורג מהוועדה המקומית לתכנון ובנייה בהעדר הגדרת הייעוד לגני ילדים פרטיים בתב"עות.

סוגיות תכנוניות - פתרונות אפשריים

1. קידום תב"ע בדבר שימושים מעורבים (ייעוד למגורים ככולל שימוש לגן ילדים)

- היתרון: בתב"ע ניתן להגדיר איזורים ספציפיים בהם יותר שימוש מעורב, תוך לקיחה בחשבון של משתנים רלבנטיים לכל איזור.
- החסרון: סיכון של הצפת תביעות עפ"י סעיף 197 (המזכה בעל מקרקעין בפיצוי עקב ירידת ערך כתוצאה מתכנית). העדר וודאות ביחס לקביעה אם הפגיעה במקרקעין מתקזזת מול ההשבחה.

2. תיקון סעיף 63 לחוק התכנון והבניה

- סעיף 63א(א) לחוק התכנון והבניה קובע כי ייעוד למגורים כולל גם היתר למגורי חוסים (מעון למגורי נכי נפש).
- על שולחנו של שר החינוך הונחה הצעת חוק חדשה להוספת סעיף 63א(ב) אשר יקבע כי ייעוד למגורים כולל גם היתר להפעלת מעון יום לתינוקות, פעוטות ולילדים עד גיל 5.

3. עקרונות לאישור גני ילדים על ידי הועדה המקומית

פתרונות חלופיים שיקלו על הליך האישור, בכפוף להתחייבות המפעיל לקליטת ילדים מסביבת הגן בלבד (למניעת "הגירה" בין שכונות).

דוגמאות:

- בהעדר מקלט: התחייבות המפעיל לסגירת הגן בעיתות חירום.
- בהעדר פתרון להעלאת והורדת ילדים: איתור פתרון ברחוב סמוך או התחייבות המפעיל שלא לקלוט ילדים מעבר לרדיוס המחייב הגעה ברכב.

3. עקרונות לאישור גני ילדים על ידי הועדה המקומית

דוגמאות (המשך):

- איזור המיועד ל"פינוי בינוי": התחייבות המפעיל לפינוי מיידית עם תחילת ביצוע.
- חריגות בנייה ו/או בנייה ללא היתר: בתנאים שייקבעו לא יהוו עילה לדחיית בקשה לשימוש חורג בכפוף לחו"ד משפטית ואישור קונסטרוקטור בדבר בטיחות הבנייה.
- פתרונות הצללה יחוייבו בהיתר בנייה, אך לא ייחשבו במניין השטחים העיקריים, בשל הצורך במחסה מגשם ומשמש.

4. מדיניות אכיפה עירונית (מחלקה פלילית)

- "תקופת חסד": שאיפה להחלת הנוהל העירוני הנוהג ברישוי עסקים על בקשות לשימוש חורג של גני ילדים, בכפוף לחו"ד יועץ בטיחות.
- שיקול דעת בהליכי אכיפה עפ"י הנסיבות הספציפיות.
- "זוטי דברים": שאיפה להחלת הוראות היועהמ"ש לממשלה בדבר רישוי עסקים על בקשות לשימוש חורג.

סוגיות תכנוניות - פתרונות אפשריים

5. מסלול זריז לטיפול בבקשות לשימושים חורגים לגני ילדים מתוך הכרה בחשיבות השירות לתושבי העיר והיעדר אלטרנטיבה ציבורית.

פיקוח משרדי ממשלה

- **"חוק הפיקוח על המעונות תשכ"ה-1965" - איסור על ניהול מעון (פרטי או ציבורי) ללא רישיון. רישיון יינתן לאחר שנוכח השר כי המעון ממלא אחר התנאים הקבועים בתקנות.**
- **האחריות והפיקוח על המעונות נתונה עפ"י חוק, בידי משרד העבודה והרווחה. עם פיצולו הועברה הסמכות למשרד התמ"ת, ללא האצלת הסמכות להעניק רישיון. לפיכך, דורש התמ"ת ממפעילי הגנים "סמל מעון" (מכוח הסדר חוזי), במקום רישיון, ובכך מחיל עליהם מחוייבות לתעריפים המתפרסמים בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים.**

פיקוח משרדי ממשלה

- מגיל 3 ואילך נתונה האחריות למסגרות החינוכיות בידי משרד החינוך.
- עפ"י "חוק הפיקוח על ביה"ס, תשכ"ט-1969", גן המונה מעל 10 ילדים מעל גיל 3 מחויב ברישיון משרד החינוך.
- הפיקוח על המעונות וגני הילדים הפרטיים אינו נאכף. מפוקחים רק מי שפנו ביוזמתם למשרדי התמ"ת ו/או החינוך, בבקשה לקבלת רשיון ו/או "סמל מעון"

פיקוח משרדי ממשלה

- הבעיה: עקב העדר פיקוח של משרדי הממשלה על גנים פרטיים, הפכו הקריטריונים למתן היתר לשימוש חורג לאמצעי פיקוח כמעט יחיד על פעילותם כיום.
- מה עושים? האם להתנות מתן היתר לשימוש חורג בהצגת סמל מעון או רישיון? האם לאפשר מתן היתרים בכפוף לתנאי נדחה?
- מהם מטרת הפיקוח של הגופים השונים? מי אחראי על היבטי תכנון, בינוי, בטיחות ורישוי? מי אחראי על היבטי פיקוח פדגוגי? כיצד להפריד בין הדברים וכיצד לקשר ביניהם?

פיקוח משרדי ממשלה

סוגיית האחריות - פתרונות אפשריים:

- התניית מתן היתר לשימוש חורג לגן ילדים בהצגת סמל מעון או רישיון, המהווים אסמכתא לכך שהגן מפוקח על ידי משרד התמ"ת ו/או החינוך, כך שהועדה המקומית לתכנון ובנייה תזקק בדיון בבקשה אך להיבטים תכנוניים במהותם.
- תכנית מדורגת במהלכה יחויבו הגנים להציג רישיון/סמל מעון תוך תקופה שתקבע בהיתר לשימוש חורג, על מנת ליתן סיפק בידם לחפש מבנים מתאימים לפעילות הגן או להכשיר את המבנים הקיימים לדרישות משרד התמ"ת/החינוך.

רצף והמשכיות

**יצירת ערוץ תקשורת והידברות בין הגנים
הפרטיים למסגרות ההמשך העירוניות לצורך
יעול הטיפול בילדים וקבלת מידע מקדים
אודותיהם מהגנת הפרטית, בכפוף להסכמת
ההורים, לצורך טיפול מיטבי בילדים.**

עיבוי כוח האדם בגנים עירוניים

שיפור איכות השירות, במיוחד

בגנים בהם משובצים ילדי

טרום וטרום-טרום חובה

ובאיזורים מוחלשים (יפו

ושכונות דרום ומזרח

העיר), על-ידי:

▪ **בנות שירות לאומי**

▪ **"סבים בגנים" ("סב-גן")**

▪ **סטודנטים לחינוך שעות**

מעשיות

גני ילדים אקולוגיים

- מיחזור: הצבת מתקנים למיחזור פסולת נייר ופלסטיק בגנים וקומפוסט.
- פיתוח מודעות הילדים לנושאי סביבה ומיחזור.
- צמחיה חסכונית במים
- גינות קהילתיות
- שימוש בחומרים סביבתיים

מעצימים את החינוך מלידה בעיר בתל אביב-יפו

שיפור איכות גני ילדים

גנים פרטיים

חקיקה, הסדרת מעמד גני הילדים במשרדי הממשלה

גנים עירוניים

רצף והמשכיות חינוכית

ארנונה

שימוש חורג

פיקוח משרדי ממשלה

סביבה לימודית ירוקה שפ"ע

עיבוי כוח האדם

חינוך לדמוקרטיה

מדיניות אכיפה מחלקה פלילית

קידום תב"ע

תיקון סעיף 63 לחוק התכנון והבניה

שעות מעשיות סטודנטים לחינוך

"סבים בגנים"

בנות שירות לאומי

מדיניות אוהדת לאישור שימוש חורג

עזרה מקצועית הפעלות / חוגים

עזרה פיסית

טיפול גינות במרכזי קשישים פעילויות משותפות ילדים וקשישים

תל אביב-יפו
שנת המאה
2009-1909

תודה על ההקשבה!

www.tlv100.co.il

www.meitallehavi.com

